

Ректору
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
д.ю.н., професору
Тетяні КАГАНОВСЬКІЙ

ЗВІТ
завідувача кафедри
цивільно-правових дисциплін
Устименко Олени Анатоліївни
у 2021-2022 навчальному році

Навчальна робота

Кафедрою забезпечується реалізація освітнього процесу за спеціальністю 081 Право (освітні рівні бакалавр, магістр, доктор філософії в галузі права) та спеціальністю 293 Міжнародне право (освітні рівні бакалавр, магістр), викладання дисциплін цивільно-правового профілю та вибіркових міжфакультетських дисциплін на інших факультетах університету.

Методична робота

Упродовж навчального року кафедрою на постійній основі здійснювалось впровадження сучасних методів та технологій навчання (з використанням платформ Google Classroom, Zoom тощо).

За звітний період науково-педагогічними працівниками оновлено робочі програми та засоби діагностики навчальних досягнень студентів з навчальних дисциплін, що викладаються кафедрою; оновлено методичні рекомендації до написання курсових робіт з дисципліни «Цивільне право (особлива частина)»; підготовлено комплекти матеріалів для атестаційних випробувань за напрямком роботи кафедри з навчальних дисциплін «Цивільне право (загальна частина)», «Цивільне право (особлива частина)», «Цивільний процес», «Міжнародне приватне право»; підготовлено конспекти лекцій за всіма дисциплінами, що викладаються кафедрою; відбулось взаємовідвідування занять професорсько-викладацьким складом кафедри та завідувачем згідно із затвердженим графіком.

Створено навчально-методичні комплекси нових навчальних дисциплін та засоби діагностики навчальних досягнень студентів по них, у тому числі у друкованому вигляді (Цивільний процес: методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи студентів. Укладачі: О.А. Устименко, О.М. Волощенко. Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. 2022. 51 стор.). Старшим викладачем

А. Цибанем отримано сертифікат про визнання інформаційного ресурсу системи електронного (дистанційного) навчання в якості навчально-методичної праці № 325/2022 від 15.06.2022 р. з навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право», що викладається за спеціальністю 081 Право.

Завідувачем кафедри О. Устименко пройдено міжнародне стажування у Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Łodzi. (Łódź, the Republic of Poland, November 15-December 26, 2021); ECTS credits: 180 hours.

Наукова робота

Відповідно до напрямків наукових досліджень кафедри професорсько-викладацьким складом підготовлено та опубліковано:

1. розділи в монографіях:

1. Завальна Ж., Старинський М. Мовна політика СРСР як інструмент спричинення соціокультурної травми та її наслідки для сучасного українського суспільства. Man and society in the dimensions of socio-cultural transformation: Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. P. 75-103.

2. Гужва А.М. «Acceptilatio» та «pactum de non petendo» як способи відмови кредитора від вимоги до боржника у римському праві. Римське право крізь призму традиції та судової практики: монографія. Харків. В-во «Екус». 2022. С. 339-359.

2. навчальні посібники:

Мічурін Є.О. Приватне ІТ-право: навч. посіб. Харків: Право, 2021. 176 с.

3. наукові статті, що індексуються у виданнях, внесених до міжнародної наукометричної бази даних Scopus:

1. Andriiko O.; Starynskyi M.; Zavalna Zh.; Ustymenko O.; Pudans K. Administrative and legal aspects of the settlement of relations in the field of medical services. *Astra Salvensis*. 2022 (1). P. 657-670.

2. Kobushko I., Tiutiunyk I., Kobushko I., Starinskyi M., Zavalna Zh. The Triadic Approach to Cash Management: Communication, Advocacy, and Legal Aspects. *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. Vol. 39, No. 7. Special Issue: Impact of Current Trends in Social Commerce, Economics, and Business Analytics.

3. Guzhva A. Codex Civilis pro Galicia Orientali 1797: Creation and General Characteristic. *Jornal on European history of law*. 2021. Vol. 12, No. 1. P. 83-89.

4. наукові статті, що не індексуються у виданнях, внесених до міжнародної наукометричної бази даних Scopus:

1. Устименко О.А. Окремі аспекти правового регулювання Єдиного медичного простору України. *Baltic journal of legal and social sciences*. 2021. № 2. Р. 158-163.

2. Завальна Ж.В., Старинський М.В. Захист прав споживачів в договорах про надання фінансових послуг: правові обмеження. *Правові горизонти*. 2021. Т. 14, № 2. С. 56-63.

3. Завальна Ж.В., Старинський М.В. Contractual delegation of sovereignty in supranational entities. *Global Prosperity*. 2021. № 1(2). С. 29-36.

4. Завальна Ж.В., Старинський М.В. Economic sovereignty of a modern state in the context of sustainable development. *Law, Business and Sustainability Herald*. 2021. № 1(2), С. 5-15.

5. Завальна Ж.В., Григорян М.Р. Мораль в публічних та приватних галузях законодавства. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. Серія економічна. Серія юридична. 2021. Вип. 30. С. 151-158.

6. Мічурін Є.О. Віртуальні блага: особливості та ознаки. *Форум Права*. 2021. Вип. 68(3). С. 67-73.

7. Cherniha V., Hrytsai I., Tarasevych T., Savchenko V., Krushelnytska H. Rights of a child born through the use of assisted reproductive technologies in the EU countries and Ukraine. *Amazonia Investiga*. 2022. № 11(53). P. 101-110.

8. Savchenko V., Neskorodieva I. The place of mediation in the system of social sciences. *Legal Bulletin*. 2021. Iss. 2. P. 90-99.

9. Савченко В.О. Принцип неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини як прояв свободи волі. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія «Право». 2021. № 32. С. 9-14.

10. Пейчев К.П. «Правова конструкція дозвільного порядку відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення». *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія «Право». 2021. Вип. 31. С. 46-51.

11. Волощенко О.М. До питання проблем захисту виключних майнових прав на засоби індивідуалізації товарів і послуг. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2021. № 2. С.25-30.

12. Воронов К.М. Особливості компетенції та арбітражного провадження в сфері торгівлі зерновими культурами. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія «Право». 2022. Вип. 33. С. 47-52.

13. Цибань А.А. До питання цивільно-правової відповідальності за порушення виконання договору про надання послуг із централізованого опалення. *Київський часопис права*. 2021. № 4. С. 143-148.

5. тези наукових доповідей на міжнародних та вітчизняних наукових та науково-практичних конференціях:

1. Устименко О.А. Особливості викладання навчальної дисципліни «Альтернативне розв'язання спорів. Scientific and pedagogical intership «European innovatoinis in the system of modern education and professional culture

of lawyers»: Internship proceedings (Lodz, the Republic of Poland, November 15-December 26, 2021): «Baltija Publishing», 2021. P. 76-77.

2. Устименко О.А. Символ речі в приватному праві. *Доктрина приватного права: традиції та сучасність*: матеріали ХХ наук.-практ. конф., присвяч. 100-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. ін-ту (1962–1987 рр.) В.П. Маслової (Харків, 4 лютого 2022 р.). Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого та ін. Харків: Право, 2022. С. 152-154.

3. Завальна Ж.В. Договірні форми регулювання суспільних відносин під час військових конфліктів. Договір як універсальна форма правового регулювання: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, присвяченої до 30-річчя Навчально-наукового юридичного інституту (Івано-Франківськ, 25 березня 2022 р.). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. С. 4-5.

4. Мічурін Є.О. Діджиталізація та цивільне право. *Доктрина приватного права: традиції та сучасність*: матеріали ХХ наук.-практ. конф., присвяч. 100-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. ін-ту (1962–1987 рр.) В.П. Маслової (Харків, 4 лютого 2022 р.). Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого та ін. Харків: Право, 2022. С. 120-124.

5. Мічурін Є.О. Абсолютні права на об'єкти цифрових технологій. *Проблеми цивільного права та процесу*: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 97-й річниці від дня народження О.А. Пушкіна (Харків, 20 травня 2022 р.). МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Харків. обл. осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України», Наук. парк «Наука та безпека». Харків: ХНУВС, 2022. С. 75-80.

6. Мічурін Є.О. Смарт-контракти. *Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки*: матеріали VI Міжнародного науково-практичного симпозиуму (Івано-Франківськ, 20 травня 2022 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2022. С. 228-233.

7. Мічурін Є.О. Приватно-правова відповідальність за інформаційну шкоду у ІТ-праві. *Актуальні проблеми приватного та публічного права*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (Харків, 21 травня 2022 року). Харків, 2022. С. 216-219.

8. Мічурін Є.О. Обмеження прав, встановлених через пандемію COVID-19. *Методологічні питання приватного права*: збірник наукових праць за матеріалами міжнародної наукової конференції «Академічний дискурс методології приватного права: до 25-річчя НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф.Г. Бурчака» (м. Київ, м. Івано-Франківськ, м. Хмельницький, 03 грудня 2021 р.). Київ: Науково-дослідний інститут

приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака, 2022. С. 161-165.

9. Мічурін Є.О. Особливості окремих правовідносин у приватному ІТ-праві. *Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції* (Київ, 13 жовтня 2021 року). Київ: ІТТА, 2021. С. 1246-1249.

10. Волощенко О.М. До питання шляхів вирішення проблем правової регламентації деяких об'єктів авторського права. *Доктрина приватного права: традиції та сучасність: матеріали XX наук.-практ. конф., присвяч. 100-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. ін-ту (1962–1987 рр.) В.П. Маслова* (Харків, 4 лютого 2022 р.) Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого та ін. Харків: Право, 2022. С. 179-181.

11. Савченко В.О. Обсяг свободи волі в питаннях інформованої згоди пацієнта. *Доктрина приватного права: традиції та сучасність: матеріали XX наук.-практ. конф., присвяч. 100-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. ін-ту (1962–1987 рр.) В.П. Маслова* (Харків, 4 лютого 2022 р.) Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого та ін. Харків: Право, 2022. С. 263-267.

12. Савченко В.О. Узагальнення взаємозв'язку свободи волі з принципами цивільного права. *Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції ГО «Європейська наукова платформа»* (Вінниця, 27 серпня 2021 року) та ТОВ «International Centre Corporative Management». Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». Відень, Вінниця: 2021. № 7. С. 108-109. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/issue/view/27.08.2021/575>.

13. Савченко В.О. Правове розуміння свободи волі в поглядах окремих радянських та українських вчених. *Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку та права в умовах сучасних викликів: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 25 серпня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С.62-64.

14. Савченко В.О. Питання розмежування абсолютних та особистих немайнових прав людини. *Реформування законодавства і державних інституцій: матеріали науково-практичної конференції* (Запоріжжя, 10-11 вересня 2021 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2021. С. 44-48.

15. Савченко В.О. Попередні висновки щодо методологічних засад визнання свободи волі як основи цивільного права. *Актуальні проблеми приватного права: матеріали науково-практичної конференції* (Ірпінь, 26 жовтня 2021 р.). Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2021. С. 13-16. URL: <http://ir.nusta.edu.ua/handle/123456789/8729>.

16. Савченко В.О. Право на вибір роду занять як прояв свободи волі. *Теорія та практика сучасної юриспруденції: 78 Матеріали Всеукраїнської*

науково-практичної конференції (Харків, 25 грудня 2021 р.). Харків, 2021. С. 164-165.

17. Савченко В.О. Обмеження свободи волі в праві на життя в цифрову еру. Приклади з практики ЄСПЛ. *Захист прав людини у цивільному судочинстві*: матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. ім. Ю.С. Червоного (Одеса, 17 грудня 2021 р.). Одеса: Фенікс, 2021. С. 53-57. URL: <https://hdl.handle.net/11300/160155357>.

18. Цибань А.А., Кісь М.В. До питання постдоговірної відповідальності. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права*: матеріали VII Міжнародної наукової конференції (Кременчук, 21-22 січня 2022 року). Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 312-314.

19. Зінченко В.В. Правовий режим житла соціального призначення. *Доктрина приватного права: традиції та сучасність*: матеріали XX наук.-практ. конф., присвяч. 100-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. ін-ту (1962–1987 рр.) В.П. Маслова (Харків, 4 лютого 2022 р.). Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого та ін. Харків: Право, 2022. С. 384-391.

Професором кафедри Ж.Завальною за звітний період отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № С 202202094 від 26 травня 2022 року.

Науково-педагогічними працівниками кафедри на постійній основі готуються та надаються рецензії і відгуки на науково-практичні здобутки юридичної спільноти (монографії, підручники, дисертації та автореферати дисертацій тощо), здійснюється опонування по дисертаційним дослідженням, підготовленим за спеціальністю 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право».

Організаційна робота

Науково-педагогічними працівниками кафедри цивільно-правових дисциплін упродовж 2021-2022 навчального року проводилась профорієнтаційна робота з потенційними абітурієнтами університету.

Так, старшим викладачем кафедри К. Вороновим взято участь в якості члена журі у турнірі юних правознавців, що проводився серед учнів 7-11 класів у Харківській гімназії № 6, метою проведення якого є популяризація правової освіти серед школярів, створення умов для розвитку науково-творчих пошуків учнівської молоді тощо.

Троє науково-педагогічних працівників кафедри (Ж.Завальна, Є. Мічурін та В. Свердліченко) виконували обов'язки кураторів академічних студентських груп.

З урахуванням трансформаційно-новелізаційних законодавчих процесів кафедрою на постійній основі здійснюється проведення науково-методичних семінарів. Так, організовано та проведено методичний семінар на тему «Особливості укладання та визнання недійним шлюбного договору» (із

запрошенням представників Ради адвокатів Харківської області); науково-методичний семінар «Добросовісність при здійсненні цивільних прав» (із запрошенням судді Верховного Суду).

Участь у роботі Вченої ради юридичного факультету та у роботі методичної комісії юридичного факультету на постійній основі беруть науково-педагогічні працівники кафедри О. Устименко та О. Волощенко.

Доцент кафедри А. Гужва у звітному періоді здобув перемогу в другому етапі конкурсу Еразмус+ серед викладачів і був запрошений для проходження стажування до Університету Сап'єнца (Італія).

Доцент кафедри В. Савченко у звітному періоді отримав індивідуальну стипендію в Оксфордському університеті.

Доцентом кафедри О. Волощенко взято участь у роботі комісії секції «Правознавство» Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук (рецензування робіт та відбір переможця за результатами публічного захисту).

Доцент кафедри В. Савченко виступив спікером мережі академічних стартап-інкубаторів YEP та взяв участь в якості члена журі конкурсу Karazin Startup Week.

Професор кафедри Ж. Завальна є членом редколегій фахового наукового видання України з юридичних наук «Наукові записки Львівського університету бізнесу та права» та фахового іноземного журналу «Law, Business and Sustainability Herald» (Чеська Республіка).

Професор кафедри Є. Мічурін є членом редколегій фахових наукових видань України з юридичних наук «Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Право» та «Форум права».

Науково-педагогічні працівники кафедри сприяють науковій роботі студентів. Під керуванням старшого викладача кафедри А. Цибаня підготовлено наукову роботу студенткою 3 курсу юридичного факультету до участі у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Цивільне та сімейне право».

При кафедрі функціонує студентський науковий гурток «Школа приватного права» (співкерівники гуртка – доцент кафедри О. Волощенко та старший викладач кафедри А. Цибань). Упродовж звітного періоду на засіданнях гуртка проводились майстер-класи на теми: «Правова природа медіації», «Техніка складання окремих процесуальних документів» та юридичні практикуми із запрошенням фахівців-практиків на теми: «Корпоративний договір: сучасні реалії правозастосування», «Комунікація з клієнтом у роботі адвоката» (за сприяння Ради адвокатів Харківської області).

Участь у програмі реалізації Стратегії розвитку Каразінського університету

За звітний період кафедрою на постійній основі здійснювалися заходи, спрямовані на реалізацію Стратегії розвитку Каразінського університету на

2019-2025 роки, виконання планів роботи кафедри на факультеті щодо організації та забезпечення навчального процесу, наукової, методичної, організаційної, виховної діяльності кафедри цивільно-правових дисциплін: створення сприятливого середовища для здійснення наукової та освітньої діяльності як для професорсько-викладацького складу кафедри, так і для студентської спільноти; розробка навчальних програм, орієнтованих на розширення можливостей набуття студентами знань на засадах міжнародного партнерства; сприяння науковій мобільності працівників кафедри та студентів; закладення фундаменту для подальшого співробітництва з представниками інших закладів вищої освіти, у тому числі міжнародних.

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін

Олена УСТИМЕНКО